

Összefoglaló jelentés
a munkavállalók jogviszonyának rendezettsége érdekében a foglalkoztatásra vonatkozó
alapvető szabályok érvényre juttatására irányuló akcióellenőrzéséről

[2024. június 24. - július 12.]

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a 2024. évi hatósági ellenőrzési tervnek megfelelően **2024. június 24. és július 12.** között lefolytatta a munkavállalók jogviszonyának rendezettsége érdekében a foglalkoztatásra vonatkozó jogszabályok érvényre juttatására irányuló akcióellenőrzést, különös tekintettel a vendégmunkások foglalkoztatására. Az időszakos összefoglaló jelentés elkészítése az állami foglalkoztatási szerv, a munkavédelmi és munkaügyi hatóság kijelöléséről, valamint e szervek hatósági és más feladatainak ellátásáról szóló 320/2014. (XII. 13.) Korm. rendelet 15. § (2) bekezdésén alapul.

Ezt a vizsgálatot a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság az elmúlt évek során minden nyáron megtartja, ezért a jelentés az idei és az elmúlt évek (2015-től) „nyári” akcióellenőrzéseinek szerzett reprezentatív adatok összehasonlítására is kitér, rávilágítva a foglalkoztatási gyakorlat alakulására. Az összehasonlítás azonban csak az egyes évek ellenőrzései során keletkezett adatok arányai tekintetében tehető meg, mivel az abszolút számok összevetése nem mutatna valós képet, hiszen például 2021. évi ellenőrzéssorozat kétszer annyi ideig tartott, mint az idei és előző években.

A foglalkoztatás szabályszerűségének ellenőrzése körében a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzése a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt szabályozó jogszabályok minimumkövetelményeinek foglalkoztató általi megtartására terjed ki. A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés szempontjából minimumkövetelménynek kell tekinteni

- a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítése körében
 - a jogviszonyt létesítő jognyilatkozat alakszerűségére és kötelező elemeire,
 - a jogviszony létesítésével kapcsolatos életkori feltételekre, a gyermekmunka tilalmára,
 - a jogviszonyt létrehozó szerződés kötelező tartalmi elemeire,
 - a foglalkoztató, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 297. §-a szerinti jogosult írásbeli tájékoztatási kötelezettségére,
- a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésével, megszűnésével, megszüntetésével összefüggő bejelentési kötelezettségre,
- a nők, a fiatal foglalkoztatottak és a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásával kapcsolatos külön rendelkezésekre,
- a munka- és pihenőidőre,
- az ellenérték megfizetésére,
- a jogviszony megszűnésével összefüggő igazolások kiállítására és kiadására, valamint az elszámolás megtörténte, valamint
- a munkaerő-kölcsönzésre, valamint a munkaerő-kölcsönzési tevékenység végzésére
- a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának engedélyezésére, illetve a harmadik országbeli és a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező állampolgárok foglalkoztatására, ideértve a harmadik országbeli állampolgár minősített kölcsönbeadónál történő foglalkoztatására, a harmadik országbeli állampolgár felé fennálló kötelező tájékoztatásra vonatkozó szabályok megtartását.

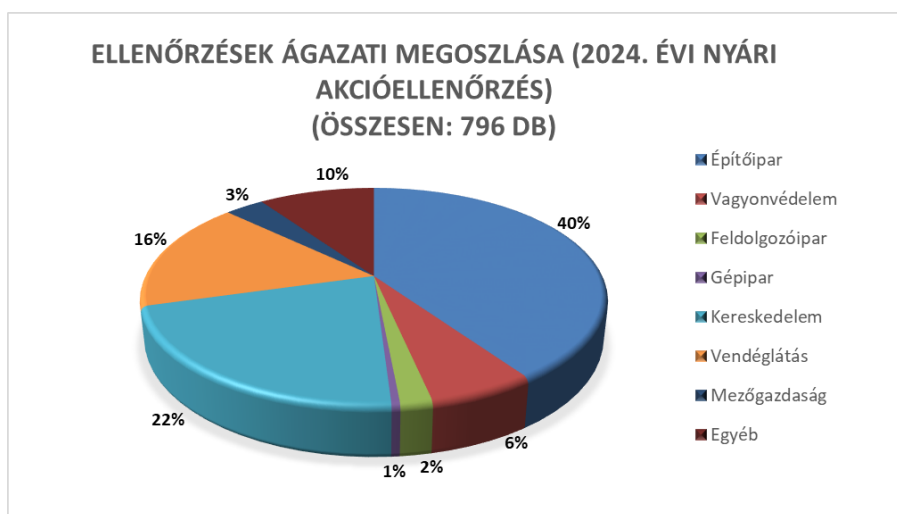
Az akcióellenőrzés során a legfontosabb ellenőrzési területek az alábbiak voltak:

- a foglalkoztatási jogviszonyok rendezettsége, különös tekintettel az írásba foglalt munkaszerződés és bejelentés nélküli, illetve színlelt szerződéssel történő foglalkoztatásra, a munkaerő-kölcsönzéssel kapcsolatos jogszabályok megtartására, valamint a harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatásának szabályszerűségére,
- a munkavállalók anyagi biztonságát, megélhetését érintő – munkabér mértékére és védelmére vonatkozó – jogszabályok megtartása,
- a kötelező legkisebb munkabér és garantált bérminimum biztosítására vonatkozó szabályok betartása,
- a munkavállalók pihenéshez való jogának érvényesülése,
- a munkaidőre és az azzal kapcsolatos adatok nyilvántartására vonatkozó jogszabályok megtartása.

A hatóság az ellenőrzési célpontok kiválasztásakor arra törekszik, hogy az egyes nemzetgazdasági ágazatokban tevékenykedő foglalkoztatók minél tágabb körét vonja ellenőrzés alá, ezért minden ágazatból ellenőrizték a munkáltatók foglalkoztatási gyakorlatát.

A nyári időpont okán az ellenőrzések nagyobb részben az építőipar (pl.: családi házak, sportpálya, gyárak építési területei), a kereskedelem (pl.: piac, dohánybolt, hentesüzlet) és a vendéglátás (pl.: fagyaltoló, étterem, cukrászda, kávézó, kocsmá, büfé) területén történtek. Emellett vizsgálták a mezőgazdasági területeken (pl.: sertéstelep, dinnyeföld) és feldolgozóipari létesítményeknél (pl.: pékség, hulladék feldolgozó, parkettagyártó üzem), illetve vagyon- és személyvédelem területén működő foglalkoztatók foglalkoztatási gyakorlatát is [lásd 1. sz. diagram].

A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzések és eljárások egy része még folyamatban van, így a megállapítások a jelentés elkészítésekor már ismert tényeken, adatokon alapulnak.

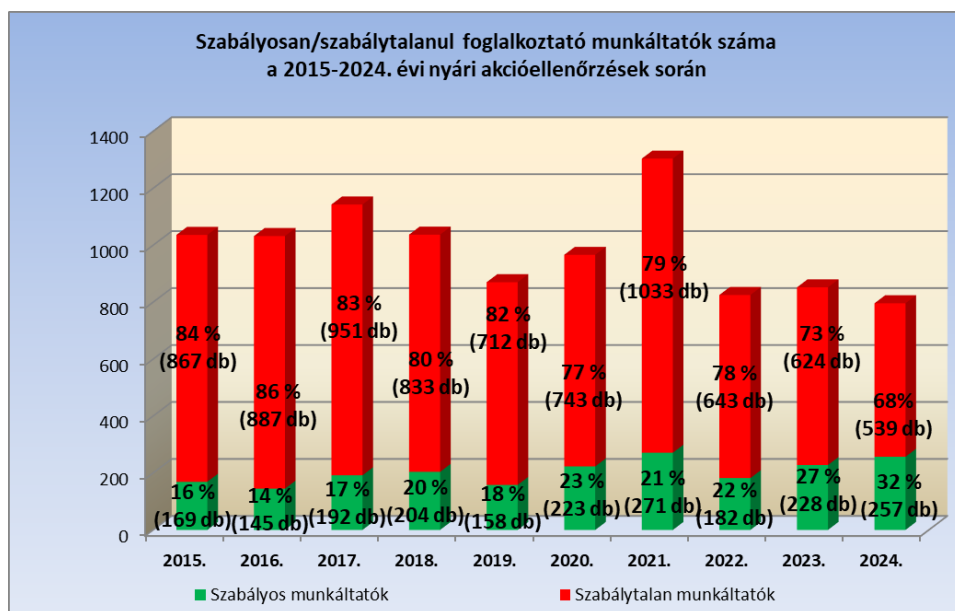
(1. sz. diagram)

1. Ellenőrzési adatok

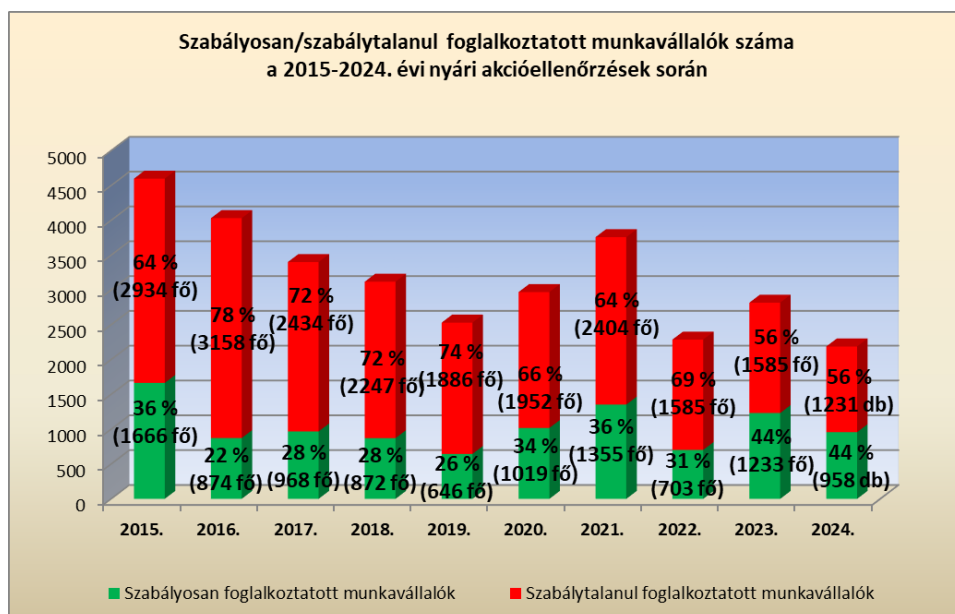
Az akcióellenőrzés során **796** vállalkozás foglalkoztatási gyakorlatát vizsgálta meg a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság, amely összesen **2 189** munkavállalót érintett. Az ellenőrzések a **munkáltatók 68 %-nál** tártak fel a vizsgálatba vont **munkavállalók 56%-át** érintő valamilyen **munkaügyi jogsértést**.

Az előző évek nyári akcióellenőrzéseihez képest a szabálytalan munkáltatók aránya [lásd 2. sz. diagram] 2015-től az idei évben volt a **legalacsonyabb**, a **szabálytalanul foglalkoztatott**

munkavállalók [lásd 3. sz. diagram] aránya pedig egyezik a 2023. évi ellenőrzés eredményeivel, ami 2015. évtől tekintve szintén a **legalacsonyabb**.

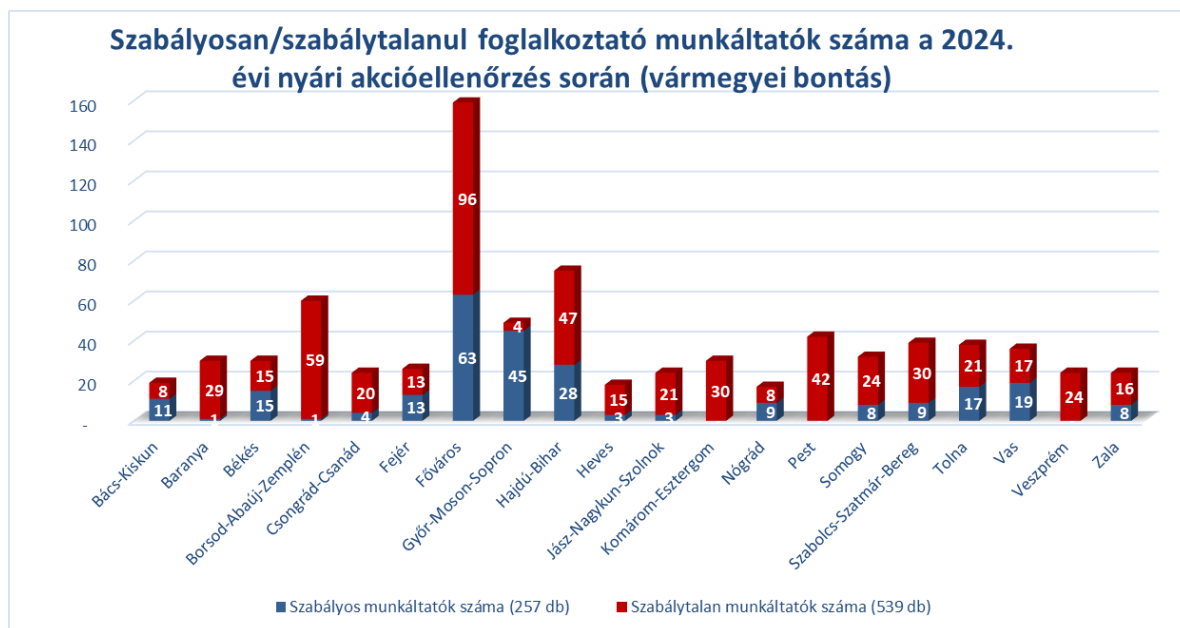

(2. sz. diagram)

(3. sz. diagram)

A 4. számú diagram a szabálytalan munkáltatók arányát mutatja be vármegyei felosztásban. Az idei akcióellenőrzés során is volt olyan vármegye (Pest, Veszprém és Komárom), ahol a hatóság az ellenőrzött munkáltatók mindegyikénél tárt fel valamilyen munkaügyi szabálytalanságot. A tavalyi évhez hasonlóan idén is Győr-Moson-Sopron Vármegyében volt a legkisebb a szabálytalan munkáltatók aránya (8,16%). 90 % fölötti arányban találtak szabálytalanul foglalkoztató munkáltatókat Baranya és Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyékben. Kedvezőek az eredmények Bács-Kiskun, Nógrád és Vas vármegyékben, ahol a foglalkoztatók kevesebb, mint 50 %-nál tártak fel valamilyen szabálytalanságot.

(4. sz. diagram)

A „nyári” időszakra figyelemmel az akcióellenőrzések idén is a **feketefoglalkoztatás** visszaszorítására irányultak, mert a kedvező időjárási körülmények miatt ilyenkor aktívabb az építőipar, továbbá rengeteg az idényjellegű, időszakos munkahely, ahol gyakrabban fordul elő ez a szabálytalanság.

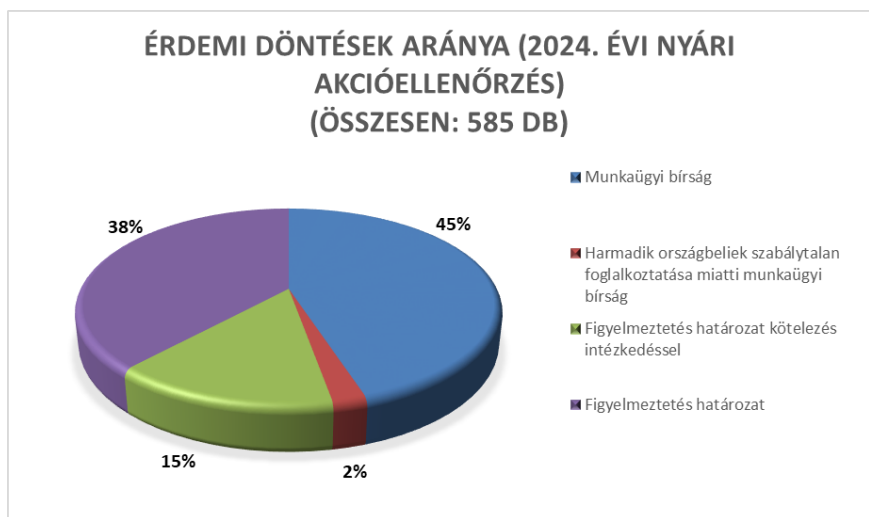
Az ellenőrzésbe bevont **2 189 munkavállaló 27,14 %-át (594 munkavállaló)** érintette a **feketefoglalkoztatás valamely formája, azaz a jogviszonyuk rendezetlenné minősült**. Ez az arányszám valamelyest magasabb a 2023. évi adatokhoz képest, amikor az ellenőrzött munkavállalók 25,80 %-át érintette a feketefoglalkoztatás valamelyik formája.

Nyári akcióellenőrzés	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	4600	4032	3402	3119	2532	2971	3759	2288	2818	2189
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	961	996	1157	873	901	1031	1037	696	727	594
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	20,89%	24,70%	34,01%	27,99%	35,58%	34,70%	27,59%	30,42%	25,80%	27,14%

A korábbi évekhez viszonyítva a nyári akcióellenőrzés során feltárt feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya változó képet mutat, mert a jelenlegi arány a 2021. évi nyári akcióellenőrzés során tapasztalt adatokhoz közelít (amikor nagyobb számú munkavállalót vontak ellenőrzés alá), de a 2022-es eredményektől azonban elmarad, 2023-ban is - az idei ellenőrzéshez képest – nagyobb dolgozói létszámot érintett az ellenőrzés, és arányaiban kevesebb volt a feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya.

A feltárt jogsértések miatt a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján [lásd 5. sz. diagram]:

- **263 db – 87.495.900 -, Ft összegű - munkaügyi bírság** kiszabása,
- **86 db figyelmeztetés határozat kötelezés intézkedéssel,**
- **223 db jogsértést megállapító figyelmeztetés határozat,**
- **13 esetben harmadik országbeliek szabálytalan foglalkoztatása miatt – 148.874.000,- Ft - tételes összegű munkaügyi bírság** kiszabása várható.

(5. sz. diagram)

Társhatóságok az ellenőrzések 22 %-ánál (176 db) működtek közre. A közepes és nagyobb méretű építkezéseken zajló munkavégzések ellenőrzése a rendőrség közreműködése nélkül nehézkes lenne, mivel a hatósági ellenőrzések megkezdésekor a rendőri jelenlét alapozza meg a terület biztosítását, illetve akadályozza meg azt is, hogy a helyszíni ellenőrzés megkezdésekor a munkavállalók egy része elhagyja a munkaterületet. A rendőrök helyszínen való részvétele gyors segítséget jelent a munkavégzés közben talált munkavállalók személyazonosságának beazonosításában is.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság az akcióellenőrzés során együttműködött továbbá a munkavédelmi hatósággal, az Országos Idegenrendészeti Főigazgatósággal (továbbiakban: OIF), a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (továbbiakban: NAV), a katasztrófavédelmi és a közterület-felügyeleti hatósággal is.

Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár munkavállalókat érintő munkavállalási engedéllyel kapcsolatos jogsértések bizonyítása során van a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság segítségére.

2. Tipikus jogsértések

Az akcióellenőrzés során a **leggyakrabban** előforduló jogsértés a **feketefoglalkoztatás** volt, emiatt kellett a legtöbb intézkedést meghoznia a hatóságnak. A **jogsértéssel érintett munkavállalók 42 %-át érintette a feketefoglalkoztatás** [lásd. 14. sz. diagram].

A hatósági ellenőrzések 40 %-a az **építőiparban** zajlott, ez az ágazat festi a legrosszabb képet feketefoglalkoztatás vonatkozásában. A hatóság a feketefoglalkoztatással érintett munkavállalók 57 %-át ebben az ágazatban találta [lásd 6. sz. diagram].

Az ágazatban ellenőrzéssel érintett munkavállalók 39,02 %-át foglalkoztatták feketén, amely arányszám a tavalyi ellenőrzéssorozathoz képest magasabb, azonban meg kell említeni, hogy tavaly közel kétszer annyi építőiparban dolgozó munkavállalót érintett az ellenőrzés, mint az idei évben.

Építőipar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	1 206	1 132	1 194	929	1 073	1 923	1 781	948	1 568	874
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	473	496	694	501	509	770	689	339	407	341
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	39,22%	43,82%	58,12%	53,93%	47,44%	40,04%	38,69%	35,76%	25,96%	39,02%

A 2024. évi akcióellenőrzés adatai szerint idén a **kereskedelem területén volt a legalacsonyabb** az ellenőrzött munkavállalók számához viszonyítva a **feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya (12,89 %)**. Ez az arány a 2022-2023. évekhez viszonyítva alacsonyabb, figyelembe véve azt is, hogy ebben az évben a kereskedelmi ágazatban valamivel több munkavállalót érintett az akcióellenőrzés.

Feldolgozóipar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	341	1346	355	519	140	272	334	213	68	89
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	32	79	21	65	8	22	80	73	8	32
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	9,38%	5,87%	5,92%	12,52%	5,71%	8,09%	23,95%	34,27%	11,76%	35,96%

Gépipar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	517	28	35	42	73	12	114	47	0	4
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	18	2	0	0	73	3	10	6	0	3
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	3,48%	7,14%	0,00%	0,00%	100,00%	25,00%	8,77%	12,77%	#ZÉRÓOSZTÓ!	75,00%

Mezőgazdaság	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	349	113	218	165	142	334	242	106	189	150
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	101	36	118	48	45	118	74	30	94	34
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	28,94%	31,86%	54,13%	29,09%	31,69%	35,33%	30,58%	28,30%	49,74%	22,67%

Vendéglátás	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	465	490	588	449	347	145	584	421	464	343
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	108	144	103	80	77	45	71	79	79	44
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	23,23%	29,39%	17,52%	17,82%	22,19%	31,03%	12,16%	18,76%	17,03%	12,83%

Vagyonvédelem	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	512	216	129	80	196	59	85	71	65	97
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	53	65	49	25	48	15	10	10	19	15
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	10,35%	30,09%	37,98%	31,25%	24,49%	25,42%	11,76%	14,08%	29,23%	15,46%

Kereskedelem	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	542	338	579	346	150	103	478	231	213	287
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	102	69	86	75	34	18	61	39	28	37
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	18,82%	20,41%	14,85%	21,68%	22,67%	17,48%	12,76%	16,88%	13,15%	12,89%

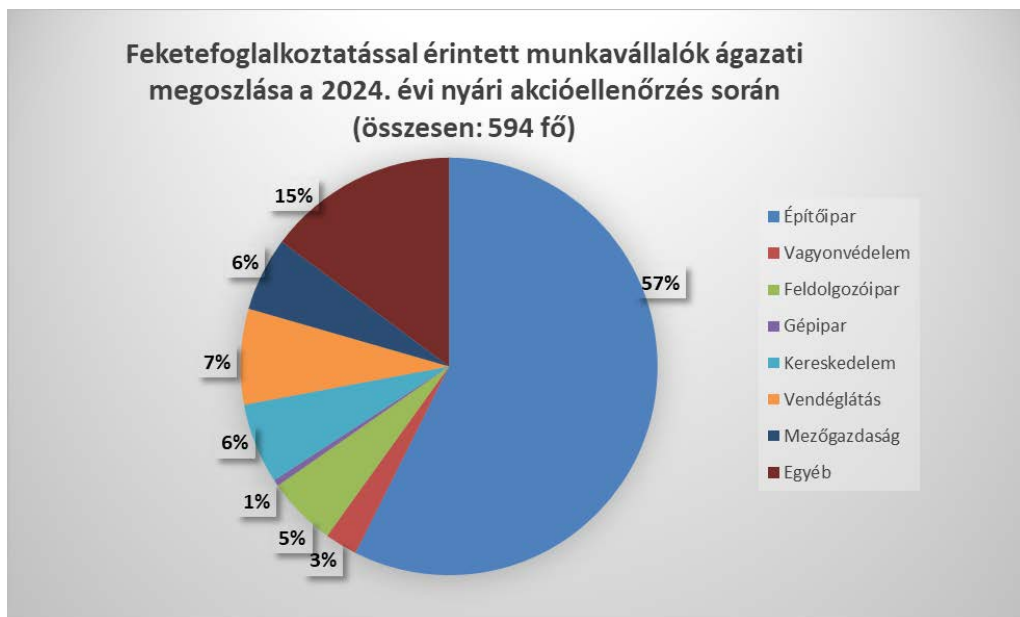
Az idei akcióellenőrzés megtartása során a **foglalkoztatás-felügyeleti hatóság kiemelt figyelmet fordított a vendégmunkások foglalkoztatására vonatkozó jogszabályok gyakorlati érvényesülésének vizsgálatára.**

Az ellenőrzés alá vont külföldi munkavállalók nemzeti megoszlását tekintve munkavégzés közben találtak: vietnámi, ukrán, orosz, kirgiz, albán, indiai, fülöp-szigeteki, szerb, török, üzbég, szlovák illetve román állampolgárokat is.

A foglalkoztatók a harmadik országbeli munkavállalók foglalkoztatása során törekednek a jogszerűsége, azonban a törekvések ellenére előfordul, hogy a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság az ellenőrzése során jogsértést tárt fel. A jogsértések elkövetése általában arra vezethető vissza, hogy a foglalkoztatók nincsenek elegendő figyelemmel a foglalkoztatással járó adminisztrációra, a szükséges engedélyek meglétére, beszerzésére vagy hosszabbítására.

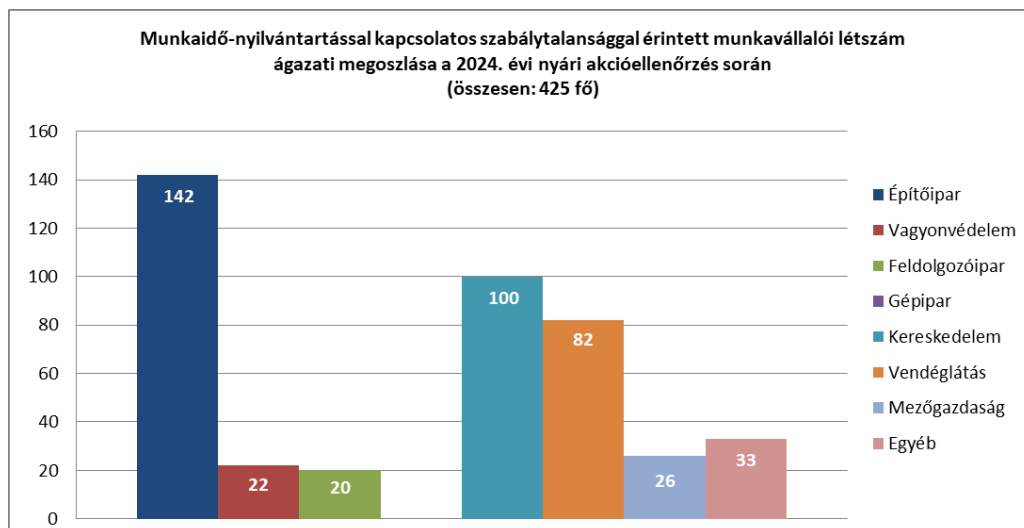
A harmadik országbeli állampolgárok szabálytalan foglalkoztatása rendszerint az alábbi formákban fordult elő:

- nem rendelkeztek érvényes tartózkodási vagy munkavállalási engedéllyel
- engedélyben megjelölt munkavégzési helytől eltérő munkahelyen kerültek foglalkoztatásra
- lejárt érvényességű engedéllyel végeztek munkát
- foglalkoztatásuk érvényes adóhatósági bejelentés hiányában történt.

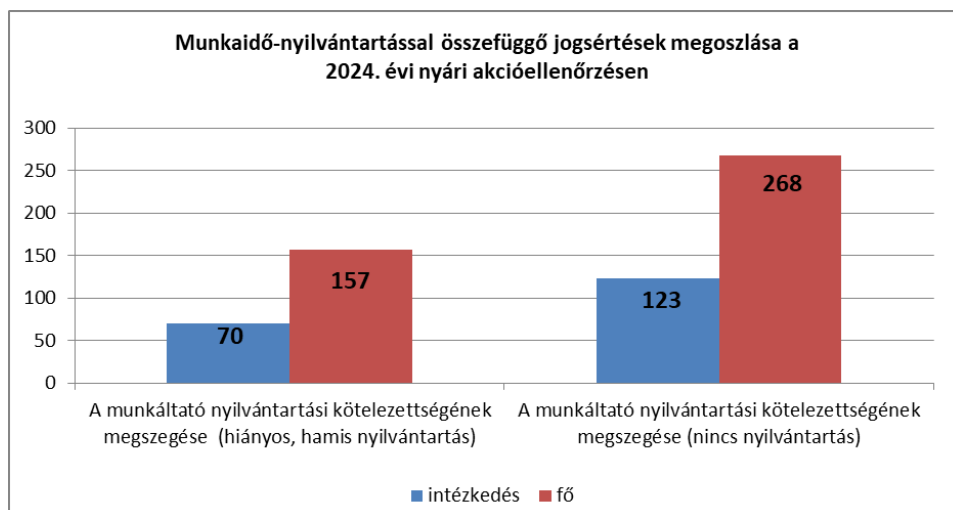

(6. sz. diagram)

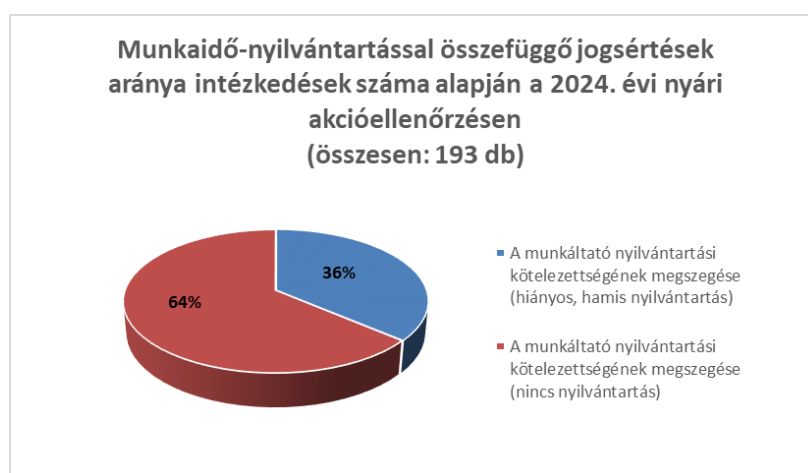
A korábbi évek ellenőrzési tapasztalatai alapján idén is kiemelkedő volt a **munkaidő-nyilvántartási kötelezettség megszegése** (hiányos, hamis nyilvántartás, illetve nyilvántartás hiánya), az intézkedések 31 %-át ezek a jogsértések tették ki [lásd 13. sz. diagram]. Legnagyobb számban az építőiparban dolgozó munkavállalókat érintette ez a jogsértés (142 fő), majd 100 fővel követi a kereskedelmi ágazat is [lásd 7. sz. diagram]. A bejelentés hiánya mellett a nyilvántartási kötelezettség megszegése is az **építőipar** jellemzője, mely főként abban valósul meg, hogy a munkáltató **egyáltalán nem vezet munkaidő nyilvántartást**. A gépipari ágazatban nem került megállapításra munkaidő-nyilvántartással kapcsolatos szabálytalanság.

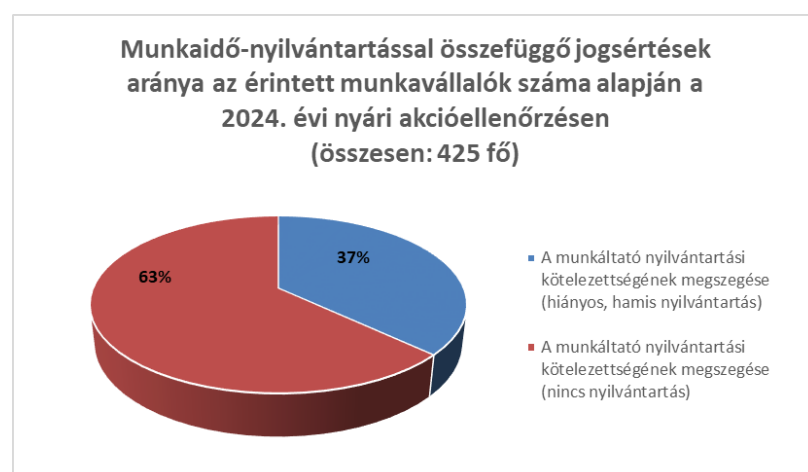
(7. sz. diagram)

(8. sz. diagram)

(9. sz. diagram)

(10. sz. diagram)

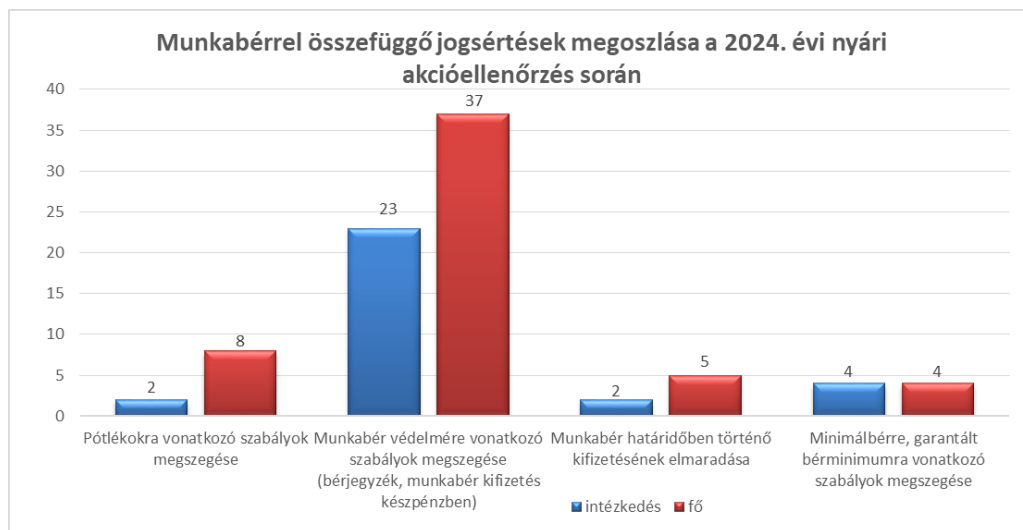
Az intézkedések 17 %-a a **munkaidőre vonatkozó szabályok** megsértése miatt történt. Az akcióellenőrzés tapasztalatai idén is azt jelzik, hogy a munkaidő-beosztással kapcsolatos rendelkezések megszegése érintette a legtöbb munkavállalót (207 fő).

Pihenőidővel kapcsolatos szabálytalanság alig fordult elő (6 fő), **rendkívüli munkavégzéssel** kapcsolatos szabálytalanságot az idei évben sem tárt fel a hatóság az akcióellenőrzés során [lásd 11. sz. diagram].

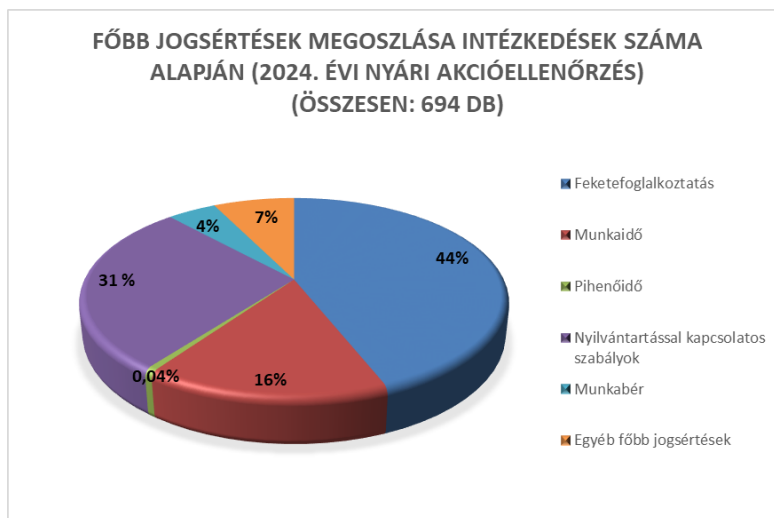
(11. sz. diagram)

A **munkabérrel kapcsolatos jogsértések** - sem az intézkedések (4 %, 31 db), sem az érintett munkavállalók számát (4 %, 54 fő) tekintve - nem voltak meghatározóak [lásd 14. sz. diagram]. A 2023. évi akcióellenőrzéshez képest kevesebb munkavállalót érintett munkabérrel kapcsolatos szabálytalanság (2023: 62 fő), így elmondható, hogy a munkavállalók munkabérhez való joga az idei nyári időszakban sem sérült.

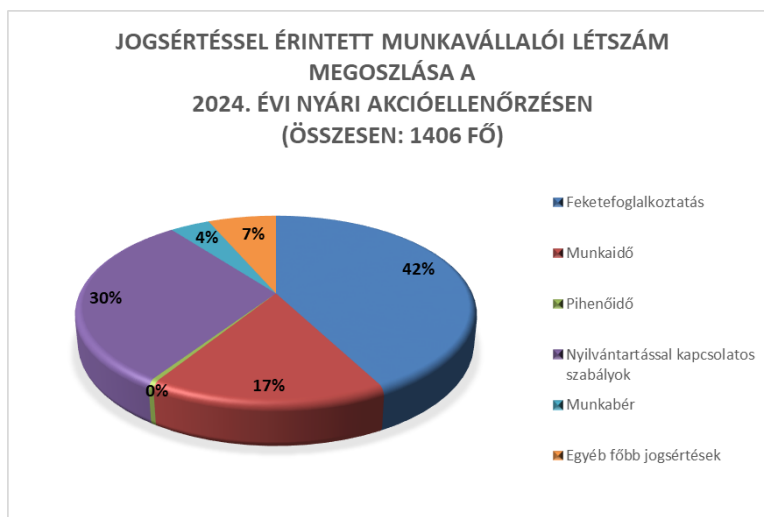

(12. sz. diagram)

Az akcióellenőrzés során feltárt jogsértések megoszlása az alábbiak szerint alakult:

(13. sz. diagram)

(14. sz. diagram)

3. A feketefoglalkoztatás megvalósulási formái és okai

A munkaviszonyban foglalkoztatottak adóhatósági **bejelentésének elmulasztása** a leggyakrabban előforduló jogsértési forma (53 %), de az **egyszerűsített foglalkoztatás keretében dolgozók bejelentésének elmulasztása** is (31 %) jelentős volt [lásd 16. sz. diagram]. Az akcióellenőrzés adatai alapján a feketefoglalkoztatás több mint 84 %-a a bejelentés elmulasztásával valósult meg, ami nagyon hasonlít a 2023. évi akcióellenőrzés eredményeihez.

Ahogy fentebb kifejtésre került, az építőipari ágazatban volt a legmeghatározóbb a feketefoglalkoztatás jelenléte. A felek gyakran alkalmi foglalkoztatásról szóban állapodnak meg egymással, azonban az ellenőrzés megkezdéséig nem történik meg a munkavállalók bejelentése. Volt olyan eset, hogy a munkáltatók egy része a hatósági ellenőrzés megkezdését követően egyszerűsített foglalkoztatás keretében bejelentette az érintett munkavállalókat, de ezek azok a bejelentések, amiket legális egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyként nem tud elfogadni a hatóság, így a foglalkoztatónak számolnia kell a jogi következményekkel.

Pozitív tapasztalat, hogy bejelentés nélküli foglalkoztatás esetén az eljárás megindításáról szóló végzésben a hatóság által konkrétan megjelölt 30 napos időtartamra sok munkáltató az eljárás alatt megteszi a bejelentést, így kötelezésre gyakran már nem kerül sor.

Volt olyan munkáltató is, aki a feketén foglalkoztatott munkavállalóját már az ellenőrzést követően visszamenőlegesen 30 napra vonatkozóan bejelentette a NAV felé az általános szabályok szerint.

A feketefoglalkoztatás egy másik típusa, amikor a munkaszerződéseket a munkába állást követően foglalják írásba, vagy nem kötnek a felek **írásba foglalt munkaszerződést**. Ennek oka lehet, hogy elválik a bejelentés időpontja és a munkaszerződés aláírásának időpontja: a munkavállaló munkába áll, de a szerződés írásba foglalása még folyamatban van. Ez az adminisztratív folyamat indokolatlanul akár hetekig is elhúzódhat.

Azokban az esetekben, amikor a munkáltatók a munkavállalók foglalkoztatását az adóhatóság felé bejelentették, de nem készítettek írásos munkaszerződést, a jogsértés a kellő odafigyelés hiányából adódott vagy ennek a jogszabályi előírásnak a teljesítése már kevésbé fontos a munkáltatók számára.

Az akcióellenőrzés során általánosságban megállapítható volt, hogy azokat a munkavállalókat, akik írásos munkaszerződéssel voltak foglalkoztatva, kevesebb súlyos munkaügyi jogsértés érintette.

Az akcióellenőrzés további pozitív tapasztalata volt, hogy több olyan foglalkoztatót is ellenőriztek, akiket a korábbi években feketefoglalkoztatás miatt munkaügyi bírsággal sújtottak, és a negatív tapasztalatok után a jelen ellenőrzés idején a munkavállalókat már legálisan - írásba foglalt munkaszerződéssel és adóhatósági bejelentéssel - foglalkoztatták. **Ezeknél a munkáltatóknál megfigyelhető, hogy a korábbi foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzések elérték a céljukat.**

Gyakori, hogy a munkavállalókat teljes munkaidőben foglalkoztatják, azonban **bejelentésük** csak **részmunkaidőre** történik meg. Ez a jogsértés nehezen bizonyítható, mert az érintett munkavállalók félnek a munkaadójukkal szembemenni, tartanak az esetleges hátrányos következményektől, de vannak olyan munkavállalók is, akik külön kérik, hogy bejelentésük ne történjen meg a tényleges foglalkoztatásnak megfelelő munkaidőre a munkabérből történő esetleges letiltások végett.

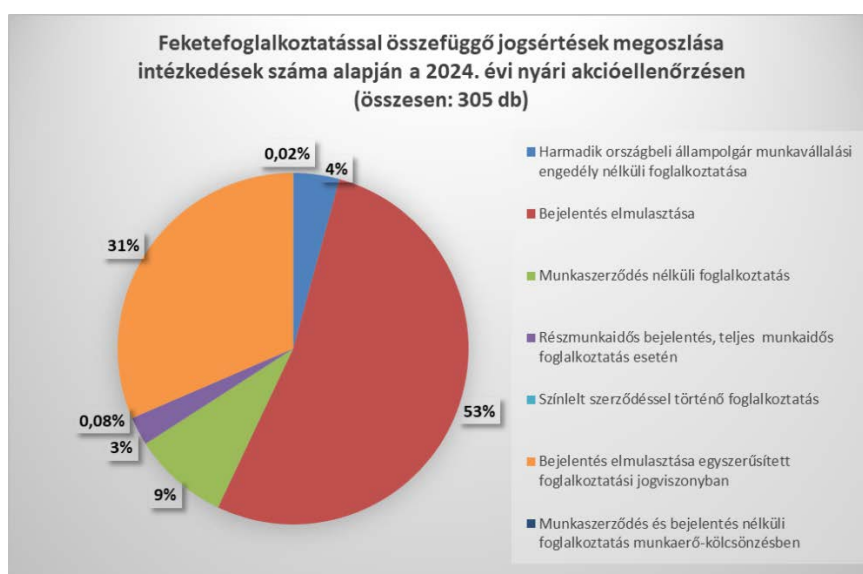
A jogsértés feltárása eredményesebbnek látszik, ha a munkavállalók a jogviszonyuk megszűnését követően keresik fel a hatóságot a jogviszonyuk rendezése érdekében, mivel ekkor már félelem nélkül nyilatkoznak a tényleges jogsértésekről.

A **színlelt szerződéssel** történő foglalkoztatás alig jellemző, jelen ellenőrzés során nem is került megállapításra ez a jogsértés.

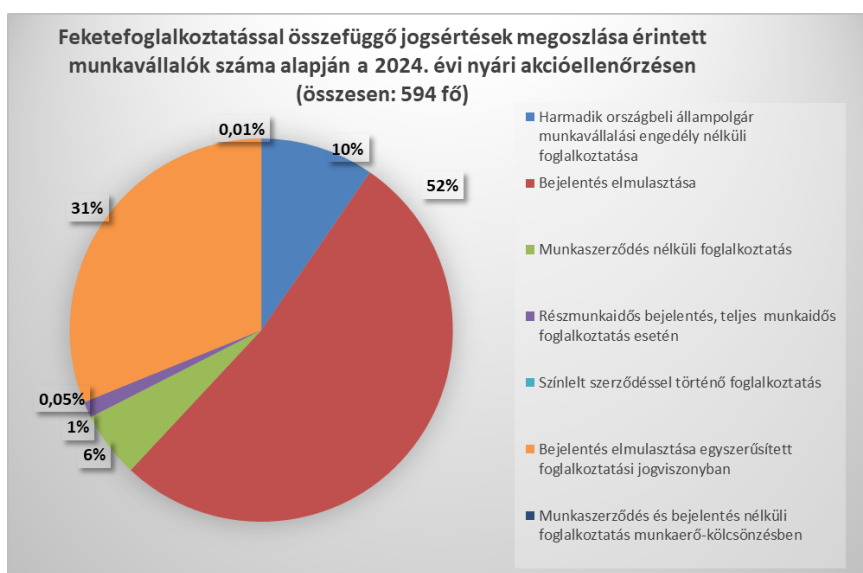
Harmadik országbeli állampolgárok engedély nélküli foglalkoztatása miatt **13 esetben** kellett intézkednie a hatóságnak, amely jogsértés összesen **57 munkavállalót érintett**.

(15. sz. diagram)

(16. sz. diagram)

(17. sz. diagram)

A bejelentések elmaradásának legfőbb okai:

- a) szándékos jogsértés (adó, illetve járulék elkerülés miatt),
- b) téves jogértelmezés,
- c) adminisztrációs hiba, „könyvelők mulasztása”.

Az első kategóriánál tisztázni szükséges, hogy a foglalkoztatás-felügyeleti jogsértések – hasonlóan a legtöbb közigazgatási jellegű jogsértéshez – objektív jellegűek, azaz nincs jelentősége azok értékelésénél a szándékosságnak, vagy gondatlanságnak, ahogy a büntetőjog területén.

Ettől függetlenül az ellenőrzések során felmerülhetnek olyan információk vagy körülmények, amelyek, a jogsértések okaival kapcsolatban szándékosságra, illetve egyéb okokra utalnak, ilyen lehet például a foglalkoztatók nyílt, hatóságnak címzett tényközlése a szándékossággal kapcsolatban.

Ezek az információk azért fontosak a hatóság számára, mert kiindulási pontot adnak ahhoz, hogy segíteni tudja a jogkövetésre törekvő foglalkoztatókat, abban, hogy hogyan kerüljék el a jövőben a hibákat, illetve a még nem ellenőrzött munkáltatókat abban, hogy már ellenőrzés nélkül is jogszerűek legyenek. Ezt a tevékenységet hosszú évek óta tájékoztatósi, felvilágosítási munka keretében látja el a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság.

Nem szabad megfeledkezni arról, hogy ha nincs meg a jogkövető magtartásra irányuló szándék a foglalkoztató részéről, úgy ezek az eszközök sem működhetnek teljes körűen, és a hatóság felvilágosító/tájékoztató tevékenysége is hatástalanná válik.

a) szándékos jogsértés

Az esetek egy jelentős részében a munkáltatók szándékosan követik el a szabálytalanságot, amelynek célja a versenyelőnybe kerülés a többi, hasonló területen tevékenykedő foglalkozatóval szemben, valamint a költségek csökkentése.

Egyes munkáltatók elmondásuk szerint bíznak az ellenőrzés elmaradásában, esetleg annak megakadályozásában (azzal, hogy munkavállalóik elhagyják a helyszínt). Ha a munkavégzés nehezen megközelíthető helyen van, akkor a foglalkoztatók hajlamosabbak megfeledezni a jogviszonyok bejelentéséről. Előfordulhat, hogy egy építési-kivitelezési, vagy egy mezőgazdasági munkaterületen a helyszín adottságai folytán a munkavállalók könnyen eltudnak rejtőzni vagy futni a hatósági ellenőrzés elől. Szándékos magatartásra utal a munkáltatók részéről az is, hogy előre felkészítik a munkavállalóikat, hogy mi az, amit az ellenőrzés során mondhatnak.

Az egyszerűsített foglalkoztatási jogviszony kapcsán a bejelentés elmulasztásának hátterében feltehetően az időbeli korlát kijátszására irányuló szándék, valamint a közteherfizetés elkerülése áll. A foglalkoztatók gyakran az ellenőrzés megkezdését követően rövid időn – egy-két percen – belül eleget tesznek bejelentési kötelezettségüknek az adóhatóság felé egyszerűsített foglalkoztatásként, ami szintén a jogszabályi előírások szándékos megkerülésére utal.

A „feketén” foglalkoztató munkáltatók zöme a bejelentést tudatosan azért mulasztotta el, mert ezzel járulékot került el, és ebből következően a munkaerőt olcsóbban tudta foglalkoztatni. A munkabér kézből („zsebbe”) történő fizetése mind a foglalkoztató mind a foglalkoztatott számára előnyös helyzet, mivel mindketten érdekeltek abban, hogy illegális bérkifizetés történjen, így ennek bizonyítása komoly nehézségekbe ütközik.

A munkavállalók gyakran úgy nyilatkoztak, hogy csak az ellenőrzés napján kezdtek dolgozni, leplezve ezzel az esetleg hosszabb ideje fennálló jogsértést. Előfordul, hogy csak a

„barátjuknak” segítenek a minimálbért elérő ellenszolgáltatás fejében (szállás, étkezés, útiköltség térítés, tartozás kiegyenlítése).

A jogkövető vállalkozások folyamatos versenyhátrányban vannak a jogszabálysértő foglalkoztatókkal szemben, munkákat veszítenek el a jogsértő munkáltatók alacsonyabb vállalási költségei miatt.

b) nem megfelelő tájékozottság, téves jogértelmezés

A munkáltatók még mindig a folyamatosan változó jogszabályi környezetre hivatkoznak kifogásként, habár az Mt. az elmúlt 10 évben nem változott a munkaviszony létesítésekor fennálló alakszerűséggel kapcsolatban és az állami adó- és vámhatóság felé történő előzetes bejelentési kötelezettségre vonatkozó szabályozás sem módosult.

c) adminisztrációs hiba, „könyvelők mulasztása”

A foglalkoztató könyvelését végző személyre történő hivatkozás az egyik leggyakoribb „mentegetőzés”, azt remélve a munkáltató részéről, hogy ez mentesíti, vagy legalább enyhíti a jogsértés miatti felelősségét. Azonban ez a mentegetőzés továbbra sem fogadható el kimentési okként, mivel a foglalkoztató kötelessége és felelőssége a jogszerű foglalkoztatás feltételeinek biztosítása, a munkaviszonyra vonatkozó jogszabályok betartása.

Az akcióellenőrzés során az is jellemző volt, hogy a munkáltatók a munkavállalók jogviszonya bejelentésének elmulasztásával kapcsolatban a munkavállalók megbízhatatlanságára, munkanapon meg nem jelenésére, vagy munkára képtelen állapotban való megjelenésre hivatkoznak. Emiatt csak akkor intézkednek a bejelentés iránt, amikor már felvették a munkát; de számos esetben előfordul, hogy akkorra a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság már megkezdte a helyszíni ellenőrzést.

A foglalkoztatók, az egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatottakra vonatkozó bejelentési kötelezettségük teljesítésének elmulasztásával kapcsolatosan továbbra is sokszor utalnak arra, hogy a könyvelőt bízták meg a bejelentések megtételével és a foglalkoztatottak hamarabb állnak munkába, mint a könyvelők. Ezért fordulhat elő, hogy a munkavégzés kezdetéhez képest később történik meg az egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló jogviszony bejelentése.

A munkaszerződés nélküli foglalkoztatást is általában adminisztratív hibaként kezelik a munkáltatók, ezért nem figyelnek oda kellőképpen a szerződés írásba foglalására, a bejelentés megtételével már úgy gondolják, hogy a jogviszonyt rendezettnek tekintik.

Az akcióellenőrzés során több esetben is előfordult, hogy a munkavállalókat – feltehetően az ellenőrzés hatására – a foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés megkezdését követő rövid időn belül jelentették be az adóhatóság felé.

4. Egyéb jogsértések és azok okai

A bejelentés nélküli foglalkoztatás mellett kiemelkedőek a **munkaidő-nyilvántartásokkal kapcsolatos jogsértések** (nincs munkaidő-nyilvántartás, hamis, illetve kettős nyilvántartás).

A munkaidő-nyilvántartás vezetésének elmulasztása, vagy nem a valóságnak megfelelő adatokkal való vezetése alkalmas arra, hogy más munkaügyi szabálytalanságokat is leplezzenek a munkáltatók *[a munkaidőre és a bérpótlékokra, valamint a rendkívüli munkavégzésre*

vonatkozó szabályok megsértését], amellyel nem csak a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság munkáját akadályozzák az eredményes ellenőrzés lefolytatása során, de többek között sérülhet a foglalkoztatott munkabérhez (alapbér és bérpótlék) való alapvető joga is.

Az építőipari ágazatban a nyilvántartás legtöbbször nincs a helyszínen az aktuális elszámolási időszakra vonatkozóan, vagy azt nem naprakészen, nem pontosan, hiányosan vezetik. A munkaidő-nyilvántartás vezetését jellemzően a munkavállalók végezték, amit napi szinten a munkáltató nem ellenőrzött, illetve az előre megbeszélt órákat rögzítették és hitelesítették aláírásukkal.

Az eddig tapasztalatok alapján a foglalkoztatók továbbra sem veszik komolyan a munkaidő-nyilvántartás vezetését. Valószínűsíthetően ennek az állhat a hátterében, hogy nem a munkaidő-nyilvántartáson feltüntetett munkaidő képezi a bérszámfejtés alapját, így annak vezetését plusz tehernek tekintik. A munkavállalók nem az azon feltüntetett órák után kérik/kapják a bért, hanem az általuk vagy esetleg a vezető által vezetettek alapján.

A foglalkoztatók magyarázatai között szerepelt az is, hogy a foglalkoztatottakra bízták a munkaidő-nyilvántartás vezetését, akik azt nem naprakészen végezték, így a jogsértések sokszor figyelmetlenségből, esetleg a jogszabályi előírások ismeretének hiányából fakadtak. A foglalkoztatók rendszeresen hivatkoznak arra az ellenőrzések során, hogy a cég székhelyén, telephelyén vezetik a nyilvántartást, vagy éppen elvitte magával az ügyvezető azokat a munkavégzés helyszínéről, vagy nem alkalmas a munkavégzési helyszín a nyilvántartás tárolására, illetve a nyilvántartások a könyvelőnél vannak.

A vizsgálat tapasztalatai szerint **gyakran előfordult a munkaidő-beosztás szabályainak megsértése**, melynek hátterében egyrészt a jogszabályok ismeretének hiánya, másrészt a rendkívüli munkavégzés leplezésére irányuló szándék állt. A munkaidő-beosztás szóban történő megbeszélése és módosítása mind a munkáltatók, mind a munkavállalók részéről nehezen követhető és így nehezen is számolható el a munkabér, illetve az esetleges rendkívüli munka.

A munkáltatók vagy nem ismerik a munkaidő-beosztásra vonatkozó előírásokat, vagy még mindig nem tulajdonítanak jelentőséget az írásbeli közlésnek, elegendőnek tartják, ha a munkavállalókkal szóban egyeztetnek a munkaidő-beosztásról. Mindezzel kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek a munkavállalók, akik pihenőidejükkel, mindennapjaik során nem tudnak tervezni és az esetleg részükre járó rendkívüli munkavégzés miatti szabadidőtől vagy bérpótléktól is elesnek. Előfordul, hogy ha készül is írásos munkaidő-beosztás, arról a munkavállalók csak szóban értesülnek, sokszor csak a munkavégzést megelőző napon, ami sérti a törvényi szabályozást.

A korábbi évek tapasztalatai alapján az idei nyári akcióellenőrzés is igazolja, hogy a **munkabérrel – azon belül a minimálbérrel és a garantált bérminimummal - kapcsolatos szabályok egyre jobban érvényesülnek**, tekintettel arra, hogy egyre kisebb számban állapít meg ilyen jellegű jogsértést a hatóság. A jelenlegi adatok alapján összesen 54 munkavállalót érintett valamilyen munkabérrel kapcsolatos szabálytalanság [*lásd 11. sz. diagram*]; legtöbb esetben a munkabér védelmével kapcsolatos szabálytalanságok miatt kellett intézkednie a hatóságnak, itt volt érintve a legmagasabb munkavállalói létszám (37 fő).

A munkabér védelme körében a legjellemzőbb jogsértés az volt, hogy a munkáltatók megsértették a bérjegyzékkel kapcsolatos előírásokat [nem adtak határidőben - tárgyhónapot

követő hónap 10. napjáig - írásos elszámolást a kifizetett munkabérről], valamint a munkabér készpénzben történő kifizetésével kapcsolatban is jellemző volt a szabálytalanság.

A hatóság tapasztalatai azt mutatják, hogy a munkáltatók még mindig nincsenek tisztában azzal a szabályozással, miszerint a munkabér készpénzben történő kifizetése esetén külön írásos megállapodást kell kötni a munkavállalóval a munkabér készpénzben történő kifizetéséről (Mt. 158. § (1) bek.)

Az idén is emelkedett a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum mértéke, ezért a hatóság fokozottan ellenőrizte a béremelések gyakorlati megvalósulását, ám a szabálytalanság mindössze 4 munkavállalót érintett az akcióellenőrzés során, ami alátámasztja az elmúlt évek tapasztalatát, hogy a szabálytalanság továbbra sem gyakori.

5. Összegzés

A munkavállalók jogviszonyának rendezettsége érdekében a foglalkoztatásra vonatkozó jogszabályok érvényre juttatására irányuló **akcióellenőrzés összességében az alábbi tapasztalatokkal zárult.**

- Az akcióellenőrzés során **796** vállalkozás foglalkoztatási gyakorlatát vizsgálta meg a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság, amely összesen **2 189** munkavállalót érintett. Az ellenőrzések **a munkáltatók 68 %-nál** tartak fel a vizsgálatba vont **munkavállalók 56%-át érintő** valamilyen **munkaügyi jogsértést**.
- Az előző évek nyári akcióellenőrzéseihez képest a **szabálytalan munkáltatók aránya** 2015-től az idei évben volt a **legalacsonyabb**, a **szabálytalanul foglalkoztatott munkavállalók** aránya pedig egyezik a 2023. évi ellenőrzés eredményeivel, ami 2015. évtől tekintve szintén a **legalacsonyabb**.
- Az ellenőrzésbe bevont **2 189 munkavállaló 27,14 %-át (594 munkavállaló)** érintette **a feketefoglalkoztatás valamely formája, azaz a jogviszonyuk rendezetlenné minősült**. Ez az arányszám valamelyest magasabb a 2023. évi adatokhoz képest, amikor az ellenőrzött munkavállalók 25,80 %-át érintette a feketefoglalkoztatás valamelyik formája.
- Az akcióellenőrzés során a **leggyakrabban** előforduló jogsértés a **feketefoglalkoztatás** volt, emiatt kellett a legtöbb intézkedést meghoznia a hatóságnak. **A jogsértéssel érintett munkavállalók 42 %-át érintette a feketefoglalkoztatás.**
- Az ágazatban ellenőrzéssel érintett munkavállalók számához viszonyítva az **építőiparban dolgozók 39,02 %-át foglalkoztatták feketén**, amely arányszám a tavalyi ellenőrzéssorozathoz képest magasabb, azonban meg kell említeni, hogy tavaly közel kétszer annyi építőiparban dolgozó munkavállalót érintett az ellenőrzés, mint az idei évben.
- Az akcióellenőrzés során kiemelt figyelmet fordított a hatóság a **vendégmunkások** foglalkoztatására vonatkozó jogszabályok gyakorlati érvényesülésének vizsgálatára. A jogsértések elkövetése arra vezethető vissza, hogy a foglalkoztatók nem fordítanak kellő

figyelmet a foglalkoztatásukkal kapcsolatos adminisztrációra, a szükséges engedélyek meglétére, beszerzésére vagy hosszabbítására.

- **Harmadik országbeli állampolgárok** engedély nélküli foglalkoztatása miatt **13 esetben** kellett intézkednie a hatóságnak, amely jogsértés összesen **57 munkavállalót érintett**.
- A **munkaidő-nyilvántartással és munkaidő-beosztással** kapcsolatos szabálytalanságok száma továbbra is **jelentős**, melyek **elfedhetnek** egyéb szabálytalanságokat is.
- A korábbi évek tapasztalatai alapján az idei nyári akcióellenőrzés is igazolja, hogy a **munkabérrel – azon belül a minimálbérrel és a garantált bérminimummal - kapcsolatos szabályok egyre jobban érvényesülnek**, tekintettel arra, hogy egyre kisebb számban állapít meg ilyen jellegű jogsértést a hatóság.

Összességében megállapítható, hogy az idei **akcióellenőrzés is elősegítette az ellenőrzés alá vont munkáltatók foglalkoztatási gyakorlatának a szabályos foglalkoztatás irányába történő elmozdítását** és így a munkavállalók garanciális jogainak érvényesítését.

Forrás: a foglalkoztatás-felügyeleti hatóságok beszámolóí

Példatár

1. Bács-Kiskun vármegyében 2024. június 27. napján foglalkoztatás-felügyeleti helyszíni ellenőrzés lefolytatására került sor egy benzinkútnál, ahol az ellenőrzés megkezdésekor 1 fő munkavállaló végzett munkát egyszerűsített foglalkoztatás keretében egy egyéni vállalkozó alkalmazásában. Bemutatásra került a 2024. június havi munkaidő-nyilvántartás, mely a jogszabályi előírásoknak megfelelően tartalmazta a munkavállaló munkaidejének az adatait. A tanúként nyilatkozó munkavállaló jogviszonyának bejelentése lekérdezésre került és megállapítást nyert, hogy a foglalkoztató eleget tett a bejelentési kötelezettségének, egyszerűsített foglalkoztatás keretében. A helyszíni ellenőrzés során munkaügyi szabálytalanság feltárására nem került sor. (pozitív példa)
2. A Baranya vármegyei foglalkoztatás-felügyeleti hatósághoz érkezett közérdekű bejelentés alapján 2024. július 04. napján ellenőrzést tartottak a bejelentésben megadott helyszínen. Az ellenőrzés során, a helyszínen kapott információ szerint beazonosítható volt a bejelentésben megnevezett személy, akiről a bejelentő vélelmezte, hogy „feketén” foglalkoztatják. Az ellenőrzés során megállapítható volt, hogy az egy fő munkavállalón kívül további 3 főt bejelentés nélkül foglalkoztatott a kft. munkáltató. További egy fő jelenleg „beazonosítás alatt áll”, akiről az előzetes adatok alapján megállapítható, hogy szintén bejelentés nélkül végezte munkáját.
3. 2024. július 6-án hatósági ellenőrzést tartottak egy Békés vármegyei fagyaltóüzemben, melynek során 2 fő eladó munkakört betöltő alkalmi munkavállalót találtak munkavégzés közben, akiket tanúként hallgattak meg. Az ellenőrzés során a helyszínre érkezett a foglalkoztató kft. ügyvezetőjének olasz állampolgárságú férje (aki nemzetisége szerint macedón), - aki a magyar nyelvet értette, beszélte, írta és olvasta is –, és elmondta, hogy a kft. az egyik munkavállalót elmulasztotta az ellenőrzést megelőzően bejelenteni az adóhatósághoz. A helyszíni ellenőrzést követően az

Egyszerűsített Foglalkoztatási Adatbázis lekérdezése során megállapítást nyert, hogy a foglalkoztató mindkét alkalmi munkavállalóját a helyszíni ellenőrzés megkezdését követően (3, illetve 4 perccel) jelentette be az adóhatósághoz.

4. Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében 2024. július 8-án egy üveggyapotgyár építési területén helyszíni foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzés megtartására került sor. A munkáltató alkalmazásában 5 fő munkavállaló szendvicspanelozási munkát végzett. 4 fő munkavállaló munkaviszony keretében dolgozott, 1 fő munkavállaló – a helyszíni ellenőrzéskor tett tanúnyilatkozat szerint – egyszerűsített foglalkoztatás keretében, segédmunkás munkakörben, 15.000,- Ft/nap munkabérért végzett munkát 7 óra 30 perctől 15 óra 30 percig tartó napi munkaidőben. A tanúmeghallgatás megkezdését megelőző lekérdezés szerint a munkáltató bejelentési kötelezettségét nem teljesítette. A tanúnyilatkozat felvételét követően a munkáltató a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésével összefüggő bejelentési kötelezettségét munkaviszony keretében történő foglalkoztatásnak megfelelően, teljes munkaidőre teljesítette.
5. Budapesten 2024. július 3-án az idegenrendészeti hatóság és a rendőrség közreműködésével helyszíni ellenőrzést tartott a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság egy csomagolási/raktározási munkahelyen, ahol több munkáltató párhuzamos ellenőrzésére került sor. Az egyik ellenőrzés alá vont munkáltató 4 munkavállalót foglalkoztatott a helyszínen: 2 fő magyart, szabályosan, bejelentve, és 2 fő indiai munkavállalót, akik nem voltak bejelentve a céghez, és nem rendelkeztek oda szülő foglalkoztatási célú munkavállalási engedéllyel sem. Mindketten Horvátországban kiállított tartózkodási engedélyt mutattak be. Az idegenrendészeti hatóság jelen lévő munkatársainak tájékoztatása szerint Magyarországon nem került részükre kiállításra munkavállalásra jogosító tartózkodási engedély. A helyszíni ellenőrzés alkalmával a 2 fő indiai állampolgár a további munkavégzéstől eltiltásra került, az OIF munkatársai a rendőrség segítségével pedig előállították őket.
6. A Csongrád-Csanád vármegyei foglalkoztatás-felügyeleti hatóság 2024. július 09-én ellenőrzést tartott egy zöldségsomagoló üzemben, ahol 9 fő munkavállaló volt jelen, akik alkalmi munkavállalóként végeztek munkát egy kft. részére. A hatóság kérésére a munkavállalók munkaidő-nyilvántartásokat bemutattak, melyek eseményszerűen, naprakészen kerültek vezetésre. A nyilvántartások adataiból megállapítást nyert, miszerint a munkavállalók a tárgynapon (2024. július 09.) 06:00 órakor kezdték munkavégzésüket. A lekérdezett nyilvántartás adatai szerint a munkáltató valamennyi, a helyszíni ellenőrzés időpontjában foglalkoztatott munkavállaló egyszerűsített bejelentését szabályosan megtette. A bejelentések időpontja 2024. július 09. 05:27:22 óra (a 06:00 órai munkakezdést megelőzően), a munkaviszony kezdő napja 2024. július 09., a munkanapok száma: egy (pozitív példa).
7. Fejér vármegyében egy építési területen tartott helyszíni ellenőrzés során 4 fő munkavállaló végzett munkát, a munkáltató a foglalkoztatással kapcsolatban nyilatkozatot tett. A munkavállalók írásos munkaszerződés alapján, heti 10 órás részmunkaidős munkaviszonyban végeztek munkát segédmunkás munkakörben. A munkáltató munkaidő-nyilvántartást nem vezetett a munkavállalók munkavégzéséről. A munkavállalók munkabérüket a tárgyhót követő hónap 10. napjáig megkapják készpénzben; a munkabér készpénzben történő kifizetéséről külön megállapodás készült. 1 fő munkavállaló jogviszonyának a bejelentése az adóhatóság felé nem történt meg.

8. Egy Győr-Moson-Sopron vármegyei egyéni vállalkozót érintően tartott ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a foglalkoztató egy ipari csarnok építési területen összesen 4 – 1 kőműves és 3 építőipari segédmunkás munkakörű – munkavállalót 2024. június 24. napján írásba foglalt munkaszerződés és bejelentés nélkül foglalkoztatott. A foglalkoztató 3 munkavállalót 2024. május és június hónapokban 4-6 napon az adóhatóság felé a jogszabályban előírt határidőben történt bejelentéssel egyszerűsített foglalkoztatásnak megfelelően foglalkoztatott. A foglalkoztató a jogszabálysértéssel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a könyvelő a kérése ellenére nem tett eleget 2024. június 24. napjára vonatkozóan a bejelentésnek. A foglalkoztató a hatósági ellenőrzés megkezdését – 2024. június 24. napján 13 óra 02 percet – követően, 2024. július 10. napján jelentett be 4 munkavállalót a NAV felé a 2024. május 26. napjától 2024. június 24. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan. A foglalkoztató a 4 munkavállalót nemcsak a hatósági ellenőrzés napjára, hanem az általános teljes napi munkaidő figyelembevételével a szabályszegés megkezdésétől visszamenőleg számított harmincadik naptól bejelentette az adóhatóság felé, vagyis a 4 munkavállaló a hatósági ellenőrzésnek köszönhetően 30 napnyi jogosultsági időt szerzett nyugdíj- és egészségbiztosítási szempontból.
9. Egy Hajdú-Bihar vármegyei építési területen 2024. július 2-án az eljáró kormánytisztviselők foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzést folytattak le. A munkáltató alkalmazásában az ellenőrzés időpontjában 3 fő munkavállaló végzett munkát építőipari szak- és segédmunkás munkakörökben. A hatóság megállapította, hogy a munkáltató az ellenőrzés alá vont három fő munkavállalóból egy fő foglalkoztatott esetében bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, és a munkavállalót írásos munkaszerződés nélkül foglalkoztatta. A munkáltató a megállapított szabálytalanságot elismerte, a vizsgálat során előadta, hogy a munkavállalót alkalmi jelleggel kívánta foglalkoztatni, azonban a munkafeladatok ellátása miatt a bejelentést nem teljesítette az ellenőrzés megkezdéséig.
10. Heves vármegyében, 2024. júliusában egy gyorsétterem építkezésénél tartott helyszíni ellenőrzés során 3 fő munkavállalót kertészeti munka (öntözőrendszer kiépítés) közben találtak a hatóság munkatársai. A munkavállalók tanúnyilatkozata szerint az alkalmi jellegű foglalkoztatásukról a kft. ügyvezetőjével szóban állapodtak meg, munkakörük segédmunkás, munkabérük 15.000,- Ft/nap volt. A nyilvántartás szerint a jogviszonyok bejelentését a helyszíni ellenőrzés megkezdését követően jelentette be a foglalkoztató.
11. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 2024. június 27-én egy büfében tartott foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy az 1 fő pultos munkakörű munkavállalót a foglalkoztató 2024. június hónapban egy havi munkaidőkeretben, egyenlőtlen munkaidő beosztással foglalkoztatta. A munkaidő keretről a jogszabályi előírásnak megfelelő tájékoztatást mellőzve és az egyenlőtlen munkaidő beosztást csak szóban egyeztetve történt a munkavállaló foglalkoztatása.
12. Komárom-Esztergom vármegyében 2024. július 10-én tartott helyszíni ellenőrzés során egy kft. érdekkörében az ellenőrzés alá vont fürdő területén 13 fő munkavállaló végzett munkát, ebből 11 fő munkaviszony keretében, 2 fő egyszerűsített foglalkoztatás keretében. A helyszínen bemutatott 2024. július havi munkaidő-nyilvántartás adatai alapján 1 fő esetében a munkáltató a munkaidővel kapcsolatos adatokról hiányos nyilvántartást vezetett. A munkaidő beosztásáról 11 fő munkavállaló írásban tájékoztatást nem kapott.

13. Nógrád vármegyében foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzést tartott a hatóság egy büfében, ahol 2 fő munkavállaló végzett munkát. Közülük egy fő állandó munkavállaló eladó, illetve egy fő alkalmi munkavállaló kisegítő munkakörben dolgozott nyugdíjasként. Az alkalmi munkavállaló tanúnyilatkozata szerint a büfé konyháján alkalmi munkavállalóként kisegítő munkakörben, napi 4 órás munkaidőben, a napi minimálbér fele összegét kitevő munkabér ellenében foglalkoztatta az ellenőrzés napján. Egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyának bejelentése nem történt meg az ellenőrzés kezdetéig, csupán az ellenőrzés megkezdését követően.
14. Pest vármegyében tartott foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés során 4 fő munkavállaló és az ügyvezető dolgozott a helyszínen, ahol a társasház alapjának vasalását végezték. 3 munkavállaló munkaszerződéssel és bejelentéssel dolgozott a helyszínen. A 4. munkavállaló, aki már korábban is dolgozott a vállalkozás részére alkalmi foglalkoztatás keretében dogozott volna, a bejelentése azonban elmaradt. A munkáltató egyszerűsített munkaszerződést nem kötött a munkavállalóval. A munkavállalók munkaidejét a munkáltató jelenléti íven nem tartotta nyilván.
15. Egy Somogy vármegyei építési területen 2024. július 4. napján tartott ellenőrzés során három fő munkavállaló végzett munkát egy egyéni vállalkozó alkalmazásában - tanúvallomásaik alapján - 2024. július 04. napján 8:00 órától, egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló jogviszony (alkalmi munka) keretében, szóbeli megállapodás alapján, egyszerűsített munkaszerződés, más egyéb szerződés írásba foglalása nélkül, segédmunkás munkakörben, 1.500.- forint összegű órabér ellenértékért. A munkavállalók munkáját az egyéni vállalkozó ellenőrizte, utasította és irányította, munkaeszközöket biztosítva részükre. A rendelkezésre álló nyilvántartások adataitartalma alapján a munkáltató a munkavállalók foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát a hatósági ellenőrzés megkezdéséig nem jelentette be az illetékes adóhatóság felé. Az EFA adatai szerint a munkáltató a hatósági ellenőrzés megkezdését (2024. július 04. napján 09 óra 25 perc) követő néhány perc elteltével, egy fő munkavállaló esetében 2024. július 04. napján 09 óra 28 perckor, két fő munkavállaló esetében 2024. július 04. napján 09 óra 29 perckor tett bejelentést a munkavállalók munkavégzése kapcsán az illetékes adóhatóság felé.
16. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében, 2024. júniusában tartott helyszíni foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a foglalkoztató 1 fő munkavállalót 2023. szeptember 08. napjától 2024. június 08. napjáig szóbeli megállapodás alapján, de a NAV felé heti 40 órás munkaviszonyban bejelentve foglalkoztatta, azonban a munkavállaló a jelzett időszakban érvényes munkaszerződéssel nem rendelkezett, munkáját szóbeli megállapodás alapján végezte. A munkáltató előadta, hogy az ellenőrzést követően a munkaszerződést írásba foglalták, melyet meghallgatása során bemutatott. Megállapítást nyert továbbá, hogy a foglalkoztató 2 fő munkavállaló munkaidejét nem tartotta nyilván az ellenőrzés időpontjában. A helyszíni ellenőrzés során a munkavégzés helyén munkaidő nyilvántartást bemutatni semmilyen formában nem tudtak. Az eljárás során a munkáltató meghatalmazott képviselője a nyilvántartást pótlólag bemutatta.
17. 2024. július 9-én foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés lefolytatására került sor egy Tolna vármegyei halászcserdjában, ahol az ellenőrzés időpontjában 1 fő alkalmazott esetében a bemutatott jelenléti íven 2024. július 7. napján a munkavégzés befejező

időpontja hiányzott. A foglalkoztató az ellenőrzés alá vont 4 fő foglalkoztatott felszolgáló tekintetében nem tett eleget a munkaidő-beosztás készítésére és közlésére vonatkozó jogszabályi előírásoknak: a bemutatott munkaidő-beosztás nem a jogszabályoknak megfelelő tartalommal készült. A foglalkoztatottak beosztás szerinti napi munkaideje eltérő időpontban kezdődik, a befejező időpontja azonban nem szerepel a munkaidő-beosztás tervezeten.

18. A Vas vármegyei felügyelők 2024. július 8. napján egy építkezésen tartottak ellenőrzést, ahol 3 fő fizikai alkalmazott (segédmunkás, illetve kőműves munkakörben), 1 fő műszaki vezető és 1 fő kereskedelmi vezető végzett munkát. A munkáltató a munkavállalókat munkaviszony keretében, adóhatósághoz történt bejelentéssel foglalkoztatta. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a foglalkoztató 3 fő fizikai munkát végző munkavállalóval a jogszabályban előírt határidőben nem közölt munkaidő-beosztást, továbbá 1 fő fizikai munkát végző munkavállaló munkaidejéről 2024. június és július hónapokban nyilvántartást nem vezetett.
19. Veszprém vármegyében 2024. július 9-én a hatóság egy egyéni vállalkozónál tartott ellenőrzést, ahol 1 fő munkavállaló végzett munkát eladó munkakörben, teljes munkaidőben, 2022. szeptember 08-tól. Az ellenőrzés során – tanú nyilatkozata és a pénztárnyitás elnevezésű dokumentum adatai alapján - megállapításra került, hogy a munkáltató nem a valós adatokkal vezette a bemutatott munkaidő-nyilvántartást. A jelenléti ívre rögzített munka kezdetének időpontját megelőzően a foglalkoztatott már munkát végzett. A foglalkoztatott egyenlőtlen munkaidő-beosztás alapján dolgozott hétfőtől-vasárnapig, azonban írásban nem készült munkaidő-beosztás, valamint munkaidőkeretet sem alkalmazott a munkáltató.
20. Egy Zala vármegyei hulladék feldolgozó üzemben tartott ellenőrzést a hatóság. Az ellenőrzésbe 10 fő foglalkoztatottat vontak be, melyből 8 fő indiai állampolgár. A harmadik országbeli állampolgárok érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkeztek. Egy fő foglalkoztatott úgy nyilatkozott, hogy a 2023. évi szabadságából tárgyévben 13 napot nem vett ki, írásbeli megállapodást nem kötött a foglalkoztatóval, mely szerint következő év március 31-ig kiadja a szabadságokat. A foglalkoztató a 2023. évi szabadságokat szabálytalanul 2024. május és június hónapokban adta ki a foglalkoztatott részére.